

VLAAMS PARLEMENT

ZITTING 1995-1996

29 JULI 1996

ONTWERP VAN DECREET

**houdende oprichting van de v.z.w. "De Rand" voor de ondersteuning
van het Nederlandstalige karakter van de Vlaamse rand rond Brussel**

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Dit ontwerp van decreet is een uitvoering van het regeerakkoord van 14 juni 1995 dat een belangrijke passage wijdt aan de ondersteuning van de Vlamingen in het randgebied :

"De Vlaamse regering zal verder met positieve maatregelen duidelijk maken dat de gemeenten met bijzonder taalstatuut en de gemeenten in Vlaams-Brabant met een anderstalige minderheid integraal behoren tot het Nederlandstalig taalgebied...

Uit het lopend strategisch onderzoeksprogramma voor de Brusselse rand zullen relevante beleidsconclusies getrokken worden met betrekking tot de problematiek van de toenemende internationalisering van een deel van Vlaams-Brabant. Uitgangspunt hierbij is een grote openheid naar de buitenlanders toe, weliswaar gesteund op een versterkte Vlaamse identiteit... De Vlaamse regering zal gecoördineerde initiatieven nemen, gericht op een beter onthaal en integratie van de buitenlanders en een grotere sensibilisering van de plaatselijke bevolking voor het Vlaams karakter van de streek..."

In de Vlaamse rand is, dank zij zware investeringen vanwege de Vlaamse overheid, een degelijke en uitgebreide infrastructuur aanwezig. Er zijn culturele centra van de Vlaamse Gemeenschap in de faciliteitengemeenten Wemmel, Linkebeek, Kraainem en Wezembeek-Oppeem, alsook in Overijse.

Deze infrastructuur heeft een belangrijke rol gespeeld bij de ondersteuning van het plaatselijk Nederlandstalig cultureel werk en verenigingsleven.

Reeds enige tijd leeft de idee om deze buitendiensten van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap een meer autonome beheersstructuur te geven opdat zij volledig hun creatieve en dynamische functie zouden kunnen waarmaken. Overheidsregels inzake financieel beheer, beleidsstructuur en personeelszaken zijn immers niet afgestemd op de dienstverlenende opdrachten van een cultureel centrum. Flexibiliteit, avond- en weekendwerk zijn een must.

Vandaar dat de voormalige Vlaamse regering een voorontwerp van decreet houdende regeling van het beheer van de culturele centra van de Vlaamse Gemeenschap in de rand rond Brussel, principieel goedkeurde op 6 juli 1994.

Dit voorontwerp werd onderhandeld in het Sectorcomité XVIII van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Gewest op 27 juli 1994.

Op 15 december 1995 verleende de Raad van State zijn advies. Dit stelt dat het opteren voor de privaatrechtelijke techniek van de vereniging zonder winstoogmerk geen probleem vormt aangezien het beheren van culturele infrastructuur en het organiseren en ondersteunen van culturele activiteiten zich bij uitstek lenen tot medebeheer van de betrokken gebruikers, en zelfs tot zelfbestuur door die gebruikers. De Vlaamse regering kan bijgevolg gemachtigd worden om de v.z.w. "De Rand" mede op te richten.

Deze fundamentele aanpassing werd doorgevoerd en tevens werd geopteerd om artikel 9 c van de wet van 16 juli 1973 waarbij de bescherming van de ideologische en filosofische strekkingen gewaarborgd wordt, toe te passen.

Het voorontwerp werd aangepast aan het advies van de Raad van State.

Nieuwe inzichten groeiden n.a.v. :

- de rapporten d.d. 20.9.95, 8.11.95, 15.1.96, 9.2.96 en 13.5.96 van de permanente administratieve werkgroep i.v.m. gemeenten met een Bijzonder Taalstatuut;

- de studie van Mens en Ruimte d.d. 15 november 1995: "De Vlaamse Rand rond Brussel: bouwstenen voor een Strategisch Plan".

- overleg met de nieuwe provincie Vlaams-Brabant en met lokale Vlamingen en mandatarissen.

Er werd vastgesteld dat de gemeentebesturen in de faciliteitengemeenten (allen met een meerderheid van Franstalige partijen) niet alleen weinig geïnteresseerd zijn in initiatieven die de Vlaamse identiteit versterken, maar dat ze soms zelfs belemmerend werken. Er zijn geen gemeentelijke erkende culturele centra, geen officiële cultuurraden en jeugdraden, geen cultuurconsulenten.... Het bibliotheeknet is slechts beperkt uitgebouwd. De informatiedoorstroming van de Vlaamse overheid en van provinciale en regionale initiatieven gebeurt nog gebrekkig.

Zowel de Vlaamse overheid als de provincie moeten erover waken dat deze gemeentebesturen hun verplichtingen en taken ten aanzien van de bevolking (en de overheden) op zich nemen.

Om de plaatselijke Nederlandstaligen een dienstverlening te verzekeren op het niveau van de rest van Vlaanderen, dient de opdracht van de culturele centra te worden verruimd. Buiten hun belangrijke culturele opdrachten dienen zij ook uit te groeien tot sociaal-maatschappelijke ontmoetingsplaatsen en informatiecentra. Zij vormen – zo bevestigt het rapport van Mens en Ruimte – een onmisbare schakel in de ontwikkeling van de Vlaamse cultuur, zowel wat betreft de

interne communicatie als de versterking van het Vlaamse zelfbewustzijn, en zij hebben ook een belangrijke functie op het vlak van de externe communicatie en de integratie van anderstaligen.

In de faciliteitengemeenten moeten deze centra specifiek uitgroeien tot echte gemeenschapscentra die de Vlaamse belangen in de regio behartigen. Naast het ondersteunen en versterken van de Nederlandstalige cultuur en het plaatselijk verenigingsleven, het instaan voor het onthaal en de integratie van inwijkelingen, anderstaligen en vreemdelingen, moeten zij voor de gemeenten die in gebreke blijven ook een administratief steunpunt en beperkt dienstencentrum worden dat tegemoet komt aan bestaande noden.

Concreet betekent dit dat de socio-culturele opdracht van de huidige culturele centra van de Vlaamse Gemeenschap behouden blijft als hoofdplicht maar dat hieraan de volgende taken en accenten worden toegevoegd :

- overleg en samenwerking organiseren met het lokaal socio-cultureel leven, met de omliggende culturele centra, met de Vlaamse overheid, met de provincie, met de Vlaamse Gemeenschapscommissie, met Europese instellingen (scholen, verenigingen, ...) ;
- informatie- en documentatiecentrum (vb. wooninfo) met ambulante ombudsfunctie en juridisch steunpunt voor plaatselijke verenigingen en mandatarissen;
- logistieke ondersteuning van de lokale cultuurraden, jeugdraden, sportraden, ... (vb. opstellen jeugdwerkbeleidsplannen) ;
- signaalfunctie naar de diverse overheden zodat de gemeentebesturen (met Franstalige meerderheid) hun verantwoordelijkheid t.o.v. al haar inwoners (ook de Nederlandstaligen) en de naleving van de (taal)wetgeving niet kunnen ontlopen ;
- onthaal, informatie en integratie ten behoeve van inwijkelingen en anderstaligen vanuit een Vlaamse invalshoek. Eventueel ook taalcursussen organiseren ;
- in een aantal gevallen kan het aangewezen zijn dat andere initiatieven van de Vlaamse overheid onderdak vinden in deze polyvalente centra.

Bij de implementatie van het actieplan voor de Vlaamse rand naar de zes faciliteitengemeenten hebben deze "Gemeenschapscentra nieuwe stijl" een belangrijke opdracht. Zij zullen een signaalfunctie vervullen waarbij veel directer dan in het verleden op de ontwikkelingen in de rand kan worden geanticipeerd.

Als "antenne of draaischijf" tussen de lokale bevolking en de diverse overheden zal de v.z.w. een onmisbare schakel vormen als detector, bewaker, adviseur en vooral stimulator tot het nemen van initiatieven die de volwaardige ontwikkeling van deze regio moeten genereren. Het is dus geenszins de bedoeling dat de Vlamingen zich terugtrekken in dit cocon en een gedeelte van de gemeentelijke taken gaan overnemen. Integendeel, vanuit deze antennes moet geïnterfereerd worden met de gemeentebesturen en andere overheden zodat een volwaardige dienstverlening voor alle inwoners tot stand komt. Vooral de gemeentebesturen moeten gewezen worden op hun verantwoordelijkheid terzake en verplicht worden deze ook in te vullen. Geen enkele opdracht mag doorgeschoven worden naar de gemeenschapscentra.

VZW De Rand

De v.z.w. De Rand krijgt de opdracht deze herdefiniëring van de centra waar te maken en te begeleiden en de werking van de diverse gemeenschapscentra te coördineren.

De werking van deze centra moet sterk verankerd zijn in het plaatselijke verenigingsleven, maar moet ook ondersteund worden door een regionale structuur (de v.z.w. De Rand), zodat uitwisseling van knowhow snel en efficiënt kan gebeuren.

Vanzelfsprekend zullen zowel de Vlaamse Gemeenschap als de provincie Vlaams-Brabant de v.z.w. De Rand ondersteunen.

Tevens werd een antenne van de v.z.w. De Rand voorzien in de Boesdaelhoeve in Sint-Genesius-Rode. Deze faciliteitingemeente is niet alleen de grootste van de zes, maar ligt tevens gekneld tussen Brussel en Wallonië. Sinds de gemeenteraadsverkiezingen van 1988 zijn ook hier de Vlamingen in een minderheidssituatie beland. Met een beperkte financiële injectie kan hier een maximaal resultaat bereikt worden. Dit gebouw is immers reeds eigendom van de Vlaamse Gemeenschap, meer bepaald van de ARGO. Het werd gerenoveerd t.b.v. 120 miljoen frank en wordt sinds 1987 gebruikt als wijk-school van de Muziekacademie van Alsemberg (naschools onderwijs) en door het Conservatorium van Brussel. De v.z.w. De Rand kan hier op uitsluitende wijze beschikken over 2 bureaus, een berging en ontvangsthal. Alle andere infrastructuur wordt in gezamenlijk gebruik toebedeeld aan de drie gebruikers met prioritair gebruiksrecht

- voor dagonderricht : aan het Conservatorium ;
- voor naschools onderwijs aan de Academie ;
- voor socio-culturele activiteiten 's avonds en tijdens de weekends : aan de v.z.w. De Rand.

Momenteel wordt de laatste hand gelegd aan een gebruiksovereenkomst tussen de ARGO, de Erasmushogeschool (waarvan het Conservatorium een departement is) en de Vlaamse Gemeenschap (t.b.v. de v.z.w. De Rand).

Het omringende plantsoen (4 ha) is eigendom van het departement LIN en wordt onderhouden door de afdeling Bos en Groen. Het is evenwel onontbeerlijk dat nog een kleine inspanning wordt geleverd om de toegangswegen en parking en het omringend park verder aan te leggen, zodat de bezoekers veilig en wel dit centrum, dat nu verscholen ligt tussen een woonwijk en een spoorlijn, kunnen bereiken. Momenteel is deze elementaire accommodatie nagenoeg onbestaand. Deze realisatie wordt geraamd op 12,5 miljoen frank en zou in 1997 moeten begroot worden op artikel 3.6 van het Minafonds.

Budgettaire weerslag

In de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap zal een jaarlijkse subsidie ad nominatum worden ingeschreven. Deze subsidie zal enerzijds komen van een her-schikking van nu reeds ingeschreven kredieten met betrekking tot de uitgaven van de culturele centra. De verruimde doelstellingen zullen evenwel slechts kunnen worden verwezenlijkt indien in het kader van het vermelde actieplan een kredietverhoging wordt doorgevoerd.

Commentaar bij de artikelen

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Artikel 2

Conform het advies van de Raad van State machtigt dit artikel de Vlaamse regering om mee te werken aan de oprichting van een v.z.w. "de Rand" met het oog op het ondersteunen van het Nederlandstalig karakter van de Vlaamse rand rond Brussel.

Hiervoor moet de vereniging voldoen aan een aantal voorwaarden inzake doelstellingen, toezicht en controle op haar financiële verrichtingen. De samenstelling van de beheersorganen gebeurt conform artikel 9, c van de wet van 16 juli 1973 waarbij de bescherming van de ideologische en filosofische strekkingen gewaarborgd wordt, m.n. "de zelfstandige vereniging van specialisten of gebruikers, al dan niet voorzien van een rechtstatuut, waaraan de betrokken overheid het beheer opdraagt. In dat geval zijn de bepalingen van artikelen 3 en 6 van toepassing. Deze formule is uitdrukkelijk verkozen boven de toepassing van artikel 9 a of b aangezien hier geen evenredige vertegenwoordiging of afvaardiging van de betrokken overheid voorzien is. De Franstalige partijen kunnen aldus geen vertegenwoordiging in de bestuursorganen opeisen.

Artikel 3

Dit artikel machtigt de Vlaamse regering om aan de v.z.w. "de Rand" het beheer en de exploitatie van de vijf bestaande culturele centra van de Vlaamse Gemeenschap in de rand van Brussel en van een gedeelte van de Boesdaelhoeve over te dragen. Die overdracht kan pas doorgang vinden, indien er tussen beide partijen een overeenkomst is afgesloten waarin de financiële tegemoetkoming vanwege de Vlaamse Gemeenschap en de voorwaarden inzake het beheer, het toezicht, de exploitatie voor de cafetaria's, de contracten met de huisbewaarders en het algemeen huurreglement worden geregeld.

De kosten van het huurderonderhoud zijn ten laste van de v.z.w., terwijl het eigenaarsonderhoud door de Vlaamse Gemeenschap wordt gedragen. Het tekstvoorstel van de Raad van State wordt hier gevolgd.

Artikel 4

Hierin worden de specifieke opdrachten van de gemeenschapscentra bepaald. Dit kan onder meer concreet betekenen :

- overleg en samenwerking organiseren met het lokaal sociaal-cultureel leven, met de omliggende culturele centra, met de Vlaamse overheid, met de provincie, met de Vlaamse Gemeenschapscommissie, met Europese instellingen (scholen, verenigingen, ...) ;
- informatie- en documentatiecentrum (vb. wooninfo) met ambulante ombudsfunctie en juridisch steunpunt voor plaatselijke verenigingen en mandatarissen;
- logistieke ondersteuning van de lokale cultuurraden, jeugdraden, sportraden, ... (vb. opstellen jeugdwerkbeleidsplannen);

- signaalfunctie naar de diverse overheden zodat de gemeentebesturen (met Franstalige meerderheid) hun verantwoordelijkheid t.o.v. al haar inwoners (ook de Nederlandstaligen) en de naleving van de (taal)wetgeving niet kunnen ontlopen ;
- onthaal, informatie en integratie ten behoeve van inwijkelingen en anderstaligen vanuit een Vlaamse invalshoek. Eventueel ook taalcursussen organiseren.

Artikel 5

Er zal per gemeenschapscentrum een programmeringscommissie worden opgericht, samengesteld uit leden voorgedragen door de plaatselijke Nederlandstalige sociaal-culturele organisaties. Deze commissie is binnen de krachtlijnen en de financiële perken bepaald door de v.z.w., bevoegd voor :

a) het ter beschikking stellen van de infrastructuur voor de plaatselijke, Nederlandstalige sociaal-culturele organisaties en inwoners van de Vlaamse rand rond Brussel ;

b) binnen de perken van de beschikbare middelen, het uitwerken van een eigen programmering, met speciale aandacht voor de plaatselijke bevolking ;

c) het verlenen van infrastructurele en logistieke ondersteuning aan erkende organisaties van de Vlaamse Gemeenschap ;

d) het voorstellen van een huurreglement aan de v.z.w. ;

e) het verlenen van advies over de algemene werking van het gemeenschapscentrum.

De programmeringscommissie heeft recht op informatie over de beslissingen van de v.z.w.

Artikel 6

De Vlaamse Gemeenschap heeft steeds de mogelijkheid om aan de beheersopdracht een einde te stellen, zonder dat de v.z.w. daaruit enige aanspraak op schadevergoeding vanwege de Vlaamse Gemeenschap kan laten gelden.

Artikel 7

De v.z.w. zal van de Vlaamse Gemeenschap een jaarlijkse nominatieve subsidie ontvangen voor het betalen van personeel, uitrustingsgoederen, onderhoudskosten, werkingskosten en de programmeringskosten.

De bedragen zullen enerzijds geïsoleerd worden van (de gedeelten van) de kredieten van de basisallocaties 12.12, 12.20 en 74.02 van programma 45.2 en van de basisallocatie 11.03 van programma 99.1, die thans worden aangewend voor de financiering van de culturele centra. Deze kredieten zullen worden gehergroepeerd op de basisallocatie 33.25 Bij de vaststelling van de subsidie zal evenwel ook rekening moeten worden gehouden met de onvolledige opvulling van het huidige personeelskader en met de verruimde doelstellingen van de v.z.w. "De Rand".

Artikel 8

Het spreekt vanzelf dat de eventueel batige saldi van de bestaande intendancerekeningen bij de beheersoverdracht overgemaakt zullen worden aan de v.z.w.

Artikel 9

Met het oog op de continuïteit van de werking van de gemeenschapscentra en teneinde de thans aanwezige statutaire ambtenaren de mogelijkheid te bieden hun huidige opdrachten te blijven vervullen, zullen deze ambtenaren verlof voor een opdracht van algemeen belang krijgen.

Met andere woorden, het statutair personeel zal mits zijn uitdrukkelijke instemming en met behoud van zijn administratieve en geldelijke rechten gedetacheerd worden bij de v.z.w. Het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap betaalt hun wedde door, maar de v.z.w. stort deze wedde integraal terug. Hiertoe moeten de noodzakelijke personeelskredieten worden overgedragen. De personeelsformatie van de onderscheiden gemeenschapscentra als buitendiensten van de afdeling Volksontwikkeling en Bibliotheken krijgt aldus een uitdovend karakter. Ieder statutair personeelslid dat afvloeit kan worden vervangen door een aanwerving via de v.z.w. Voor het contractueel personeel dat bij de beheersoverdracht tewerkgesteld is in de verschillende centra is deze regeling onmiddellijk van toepassing. Deze personeelsleden kunnen direct door de v.z.w. in dienst worden genomen.

Hiertoe worden ook de personeelskosten van de contractuelen aan de dotatie van de v.z.w. "De Rand" toegevoegd.

Artikel 10

Dit artikel bepaalt de inwerkingtreding van het decreet.

De minister-president van de Vlaamse regering,

LUC VAN DEN BRANDE

De Vlaamse minister van Cultuur, Gezin en Welzijn,

LUC MARTENS

De Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken,

LUC VAN DEN BRANDE

VOORONTWERP VAN DECREET

VOORONTWERP VAN DECREET

houdende regeling van het beheer van de Culturele Centra van
de Vlaamse Gemeenschap in de rand van Brussel

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden,
Na beraadslaging,

BESLUIT :

De Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden is ermee belast, in naam van de Vlaamse regering, bij de Vlaamse Raad het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt :

Artikel 1

Dit decreet regelt een aangelegenheid, bedoeld in artikel 127 van de Grondwet.

Artikel 2

§ 1. De v.z.w. "Culturele Centra van de Vlaamse Gemeenschap in de rand van Brussel". afgekort en hierna te noemen "de Rand" kan door de Vlaamse regering worden erkend met het oog op het beheren van de culturele centra van de Vlaamse Gemeenschap in de rand van Brussel, hierna te noemen de culturele centra, mits deze v.z.w. aan de volgende voorwaarden voldoet:

1° de v.z.w. "de Rand" heeft als doel

a) de infrastructuur en de logistieke uitrusting te beheren, overeenkomstig de voorwaarden van de overeenkomst, bedoeld in artikel 3, § 2 van dit decreet;

b) in de culturele centra de doelstellingen verwezenlijken, bepaald in artikel 4 van het decreet van 24 juli 1991 betreffende de erkenning en subsidiering van de Nederlandstalige culturele centra die het culturele leven in de Vlaamse Gemeenschap bevorderen;

c) de exploitatievoorwaarden voor de cafetaria's en de contracten van de woningen van de conciërge, verbonden aan die culturele centra, vast te stellen en de toepassing ervan te controleren;

d) te fungeren als centrum ter ondersteuning van alle mogelijke culturele en educatieve samenwerkingsverbanden en voor het behartigen van de Vlaamse belangen in de regio;

e) het opstellen van een algemeen huurreglement dat ter goedkeuring wordt voorgelegd aan de Vlaamse minister bevoegd voor cultuur;

2° de algemene vergadering bestaat voor één derde uit leden, voorgedragen door de Vlaamse regering en voor twee derden uit leden, voorgedragen door de plaatselijke, erkende raden voor cultuurbeleid. Bij de eerste samenstelling maken de vijf voorzitters van de bestaande bestuurscommissies van de culturele centra deel uit van de twee derde leden, voorgedragen door de plaatselijke, erkende raden voor cultuurbeleid. Er moet rekening worden gehouden met de bepalingen van artikel 9, b van de wet van 16 juli 1973 waarbij de bescherming van de ideologische en filosofische strekkingen gewaarborgd wordt;

3° de raad van beheer is paritair samengesteld uit door de Vlaamse regering en door de plaatselijke, erkende raden voor cultuurbeleid, voorgedragen leden van de algemene vergadering;

4° de v.z.w. "de Rand" stelt een beëdigd bedrijfsrevisor aan, die haar financiële toestand, haar jaarrekening en de regelmatigheid van haar financiële verrichtingen controleert.

Artikel 3

§ 1. De Vlaamse regering wordt gemachtigd om aan de erkende v.z.w. "de Rand" het beheer van de volgende infrastructuren over te dragen:

- 1° het C.C.V.G. "De Zandloper", Kaasmarkt 75, 1780 WEMMEL;
- 2° het C.C.V.G. "De Bosuil", Witherendreef 1, 3090 JEZUS-EIK;
- 3° het C.C.V.G. "De Moelie", St. Sebastiaanstraat 14, 1630 LINKEBEEK;
- 4° het C.C.V.G. "De Lijsterbes", Lijsterbessenbomenlaan 6, 1950 KRAAINEM;
- 5° het C.C.V.G. "De Kam", Beekstraat 172, 1970 WEZEMBEEK-OPPEM.

§ 2. Er wordt tussen de Vlaamse Gemeenschap en de v.z.w. "De Rand" een overeenkomst gesloten, waarin de financiële tegemoetkoming van de Vlaamse Gemeenschap, de voorwaarden inzake het beheer en het toezicht hierop worden bepaald.

Artikel 4

De culturele centra hebben als opdracht

- a) het ter beschikking stellen van de infrastructuur voor de plaatselijke, Nederlandstalige, sociaal-culturele verenigingen ;
- b) het uitwerken van een eigen programmering, met speciale aandacht voor de plaatselijke bevolking ;
- c) het verlenen van infrastructurele en logistieke ondersteuning aan erkende verenigingen en instellingen van de Vlaamse Gemeenschap.

Artikel 5

Voor de verwezenlijking van de opdracht, bepaald in artikel 4 van dit decreet wordt er voor ieder cultureel centrum een programmacommissie opgericht, voorgesteld door de plaatselijke, erkende raden voor cultuurbeleid.

Artikel 6

§ 1. Overeenkomstig artikel 5 van de wet van 16 juli 1973 waarbij de bescherming van de ideologische en filosofische strekkingen gewaarborgd wordt, wordt de infrastructuur, nodig voor de uitoefening van de beheersopdracht, slechts ter beschikking gesteld van de v.z.w. "de Rand" tot wederopzegging, zonder dat hieruit schadeloosstelling jegens de Vlaamse Gemeenschap kan worden geëist.

§ 2. De kosten verbonden aan de herstelling en het onderhoud van de door de Vlaamse Gemeenschap ter beschikking gestelde infrastructuur worden verdeeld tussen de Vlaamse Gemeenschap en de v.z.w. "de Rand" naar analogie van de huurwetgeving.

Artikel 7

De financiële tegemoetkoming van de Vlaamse Gemeenschap in de algemene werking en de beheersopdracht van de v.z.w. "de Rand" bestaat uit:

- a) de jaarlijkse subsidie nominatim opgenomen in de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het betalen van de personeels-, de uitrustings-, de onderhouds-, de werkings- en de programmeringskosten;
- b) de batige saldi van de intendancerekeningen van de culturele centra nadat al de schulden en vorderingen die op datum van de effectieve beheersoverdracht bestonden, werden vereffend.

Artikel 8

De Vlaamse regering kan het statutaire personeel van de Vlaamse Gemeenschap, dat aan de in artikel 3, § 1 van dit decreet bedoelde centra verbonden is op datum van de effectieve beheersoverdracht van de centra, ter beschikking stellen van de erkende v.z.w. "De Rand", voor zover de betrokken personeelsleden hiermee uitdrukkelijk instemmen.

Deze terbeschikkingstelling wijzigt de administratieve en geldelijke toestand van de betrokken personeelsleden niet.

Artikel 9

De volgende besluiten worden opgeheven

1° het besluit van de Vlaamse regering van 2 september 1987 houdende oprichting van het cultureel centrum te Wemmel onder de benaming "De Zandloper" ;

2° het besluit van de Vlaamse regering van 3 augustus 1988 houdende oprichting van het cultureel centrum te Jezus-Eik, onder de benaming "De Bosuil" ;

3° het besluit van de Vlaamse regering van 7 september 1988 houdende oprichting van het cultureel centrum te Kraainem, onder de benaming "De Lijsterbes" ;

4° het besluit van de Vlaamse regering van 17 juli 1991 houdende oprichting van het cultureel centrum te Linkebeek, onder de benaming "De Moelie" ;

5° het besluit van de Vlaamse regering van 17 juli 1991 houdende oprichting van het cultureel centrum te Wezembeek- oppem, onder de benaming "De Kam".

Artikel 10

Dit decreet treedt in werking op 1 januari 1995.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse regering,

Luc VAN DEN BRANDE

De Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden,

Hugo WECKX

De Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken,

Luc VAN DEN BOSSCHE

SECTORCOMITE XVIII
VLAAMSE GEMEENSCHAP EN VLAAMS GEWEST

SECTORCOMITE XVIII
VLAAMSE GEMEENSCHAP EN VLAAMS GEWEST

protocol nr. 9.25.

PROTOCOL HOUDENDE DE CONCLUSIES VAN DE ONDERHANDELINGEN
VAN 27 JULI 1994 DIE GEVOERD WERDEN IN HET SECTORCOMITE
XVIII VLAAMSE GEMEENSCHAP EN VLAAMS GEWEST.

over

artikel 8 van het voorontwerp van decreet houdende
regeling van het beheer van de Culturele Centra van de
Vlaamse gemeenschap in de rand van Brussel.

door de afvaardiging van de overheid, samengesteld uit :

1. de heer Luc Van den Brande, Minister-president van de Vlaamse regering en Vlaams minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, voorzitter ;
2. de heer Luc Van den Bossche, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, ondervoorzitter ;
3. de heer Norbert De Batselier, Minister vice-president van de Vlaamse regering en Vlaams minister van Leefmilieu en Huisvesting ;
4. mevr. Wivina Demeester - De Meyer, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin ;
5. de heer Hugo Weckx, Vlaams minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden.

enerzijds,

en de afvaardiging van de twee representatieve vakorganisaties :

- de Algemene Centrale der Openbare Diensten, vertegenwoordigd door :

de heer H. Berckmans

- de Federatie van de Christelijke Syndicaten der Openbare Diensten die onder meer de Christelijke Centrale van de Openbare Diensten en de Christelijke Vakbond van Communicatiemiddelen en Cultuur groepeert, vertegenwoordigd door :

de heer S. Van de Kerckhove

anderzijds,

Werd vastgesteld wat volgt over artikel 8 van het voorgelegde voorontwerp van decreet houdende regeling van het beheer van de Culturele Centra van de Vlaamse gemeenschap in de rand van Brussel.

1. De afvaardiging van de overheid en de afvaardiging van de Federatie van de Christelijke Syndicaten der Openbare Diensten gaan akkoord met artikel 8 van het voorgelegde voorontwerp van decreet mits rekening wordt gehouden met volgende opmerkingen van de afvaardiging van deze vakorganisatie :

- * De statutaire ambtenaren gaan met verlof voor een opdracht van algemeen belang. Er wordt een normale schaalanciënniteit opgebouwd. Zij worden dus uitgesloten voor eventuele "versnelling". Gelet op de functie (grote flexibiliteit met veel avond- en weekendwerk) zou het kunnen dat dergelijke ambtenaren binnen het nieuw statuut potentiële kanshebbers zijn voor een versnelde loopbaan. Binnen de v.z.w. is er geen zekerheid dat een "systeem verloning" wordt opgezet.

Budgettaire garanties zijn er niet, wat dus de oprichting van een eventueel systeem van "verloning" bemoeilijkt. Bovendien bestaat niet de zekerheid dat dit een prioritair punt is.

- * Het ambtenarenstatuut verliest haar toepassing op de contractuele personeelsleden die onmiddellijk instappen. De C.A.O. van de private-sector is op hen van toepassing. Dus geen 35 dagen vakantieverlof, maar wellicht hogere financiële verdienste op jaarbasis (verlofgeld, 13de maand). Dit betekent dat de verdienste van een statutair ambtenaar, vooral bij het begin van zijn functionele loopbaan mogelijk een stuk lager ligt. Het is bovendien niet logisch dat een statutair ambtenaar die een centrum leidt evenveel verdient als een collega die zuiver administratief werk doet en bovendien minder verdient dan een niet statutaire collega.
- * Indien de boekhouding gecentraliseerd wordt (wat voor de hand ligt) verliezen een aanstal statutairen hun vergoeding van rekenplichtige.
- * De kansen op bevordering binnen het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap verminderen.
- * Een bijzonder aandachtspunt is de ziekterege-ling voor statutaire personeelsleden. Wie gaat binnen de v.z.w. bevoegdheid krijgen inzake aanvraag van controle of geschiktheidsonderzoek ?

2. De afvaardiging van de Algemene Centrale der Openbare Diensten gaat niet akkoord met artikel 8 van het voorgelegde voorontwerp van decreet omdat deze vakorganisatie geen garanties krijgt dat de statutaire personeelsleden, die geopteerd hebben om naar "de VZW De Rand" over te gaan, onbeperkt gebruik kunnen maken van de mogelijkheden van het syndicaal statuut om deel te nemen aan de vergaderingen van de overlegcomités.

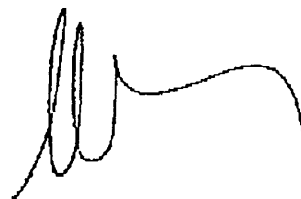
Brussel, 2 augustus 1994

DE AFVAARDIGING VAN DE
REPRESENTATIEVE VAK-
ORGANISATIES :

Voor de Algemene Centrale
der Openbare Diensten :

DE AFVAARDIGING
VAN DE OVERHEID

De Voorzitter,

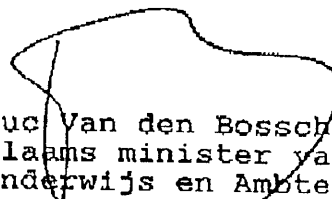
Luc Van den Brande
Minister-president
van de Vlaamse regering en
Vlaams minister van Economie,
KMO, Wetenschapsbeleid, Energi
en Externe Betrekkingen

Voor de Federatie van de
Christelijke Syndicaten der
Openbare Diensten

S. Van de Kerkhove

DE ONDERVOORZITTER,

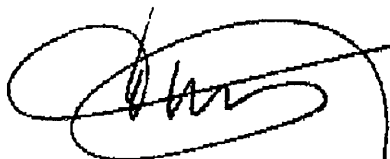

Luc Van den Bossche
Vlaams minister van
Onderwijs en Ambtenarenzaken

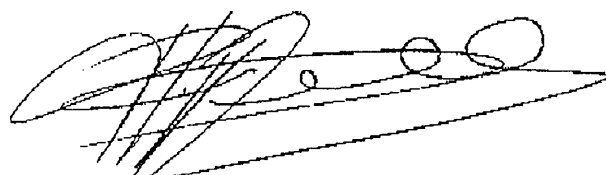
LEDEN :

Norbert De Batselier
Minister vice-president van de
Vlaamse regering en Vlaams mini-
ter van Leefmilieu en Huisvesti

Wivina Demeester - De Meyer
Vlaams minister van Financiën
en Begroting, Gezondheidsinstel-
lingen, Welzijn en Gezin

Hugo Weckx
Vlaams minister van Cultuur
en Brusselse Aangelegenheden

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

KONINKRIJK BELGIE.
-----ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, achtste kamer, op 12 augustus 1994 door de Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden verzocht hem van advies te dienen over een voorontwerp van decreet "houdende regeling van het beheer van de culturele centra van de Vlaamse Gemeenschap in de rand van Brussel", heeft op 5 december 1995 het volgend advies gegeven :

ALGEMENE OPMERKINGEN.

1. Het voor advies voorgelegde voorontwerp van decreet strekt ertoe de Vlaamse regering te machtigen om de - nog op te richten - vereniging zonder winstoogmerk "Culturele Centra van de Vlaamse Gemeenschap in de rand van Brussel", afgekort "De Rand", te erkennen en te subsidiëren, en om aan die vereniging het beheer over te dragen van de infrastructuur van vijf culturele centra van de Vlaamse Gemeenschap, die thans "buitendiensten" zijn van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. Die centra zijn "De Zandloper" in Wemmel, "De Bosuil" in Jezus-Eik, "De Moelie" in Linkebeek, "De Lijsterbes" in Kraainem en "De Kam" in Wezembeek-Oppem.

Om erkend te kunnen worden, moet de op te richten vereniging voldoen aan de in artikel 2 van het ontwerp bepaalde voorwaarden, welke inzonderheid betrekking hebben op het maatschappelijk doel van de vereniging, op de samenstelling van de algemene vergadering en van de raad van beheer en op de interne controle van de financiële verrichtingen :

a) Wat het doel van de v.z.w. "De Rand" betreft bepaalt artikel 2, 1°, a), b) en d), van het ontwerp dat de opdracht van de vereniging er inzonderheid zal in bestaan, bij het beheren van de infrastructuur en de logistieke uitrusting van de vermelde culturele centra, de doelstellingen na te streven bepaald in artikel 4 van het decreet van 24 juli 1991 betreffende de erkenning en subsidiëring van de nederlandstalige culturele centra die het culturele leven in de Vlaamse Gemeenschap bevorderen, en te fungeren als

centrum ter ondersteuning van alle mogelijke culturele en educatieve samenwerkingsverbanden en voor het behartigen van de Vlaamse belangen in de regio.

b) Luidens artikel 2, 2°, van het ontwerp moet de algemene vergadering voor één derde bestaan uit leden "voorgedragen" door de Vlaamse regering en voor twee derden uit leden voorgedragen door de plaatselijke "erkende" raden voor cultuurbeleid. De raad van beheer moet paritair zijn samengesteld uit leden voorgedragen respectievelijk door de Vlaamse regering en door de voornoemde raden voor cultuurbeleid (artikel 2, 3°).

c) Luidens artikel 2, 4°, van het ontwerp ten slotte moet de v.z.w. "De Rand", om erkend te kunnen worden, een bedrijfsrevisor aanstellen die haar financiële toestand, haar jaarrekening en de regelmatigheid van haar financiële verrichtingen controleert.

De voorwaarden inzake het beheer van de over te dragen infrastructuur en het toezicht hierop, evenals de tegemoetkoming van de Vlaamse Gemeenschap, zullen worden bepaald in een overeenkomst die moet worden gesloten tussen de Vlaamse Gemeenschap en de v.z.w. "De Rand" (artikel 3, § 2, van het ontwerp).

De betrokken culturele centra zullen, als onderdelen van de op te richten vereniging, blijven bestaan en hun opdracht blijven behouden (artikel 4 van het ontwerp). Voor de verwezenlijking van die opdracht zal, voor ieder van die centra, een eigen programmacommissie worden opgericht

waarvan de leden zullen worden voorgedragen door de plaatselijke, erkende raden voor cultuurbeleid (artikel 5).

Luidens artikel 7 van het ontwerp bestaat de financiële tegemoetkoming van de Vlaamse Gemeenschap, eensdeels, uit een jaarlijkse subsidie voor het betalen van de kosten inzake personeel, uitrusting, onderhoud, werking en programmering en, anderdeels, uit de batige saldi van de intendancerekeningen van de culturele centra.

Wat het personeel van de op te richten vereniging betreft, bepaalt het ontwerp dat het statutaire personeel van de Vlaamse Gemeenschap dat op het ogenblik van de effectieve beheersoverdracht in dienst is bij de culturele centra, verder ter beschikking kan worden gesteld van "De Rand", voor zover de betrokkenen daarmee instemmen (artikel 8). Volgens de memorie van toelichting wordt het contractuele personeel dat op het tijdstip van de beheersoverdracht in de culturele centra is tewerkgesteld, "direct door de v.z.w. in dienst genomen" en zullen hiertoe de noodzakelijke personeelskredieten worden overgedragen.

Het ontwerp voorziet ten slotte in de opheffing van de besluiten van de Vlaamse regering waarbij elk van de betrokken culturele centra is opgericht (artikel 9).

2. Met de ontworpen regeling wordt in essentie beoogd taken van algemeen belang (1), die tot nog toe werden waargenomen door vijf gedeconcentreerde (buiten)diensten van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, op te dragen aan een van de Vlaamse Gemeenschap afgescheiden (privaatrechtelijke) rechtspersoon.

Die wijziging ten opzichte van de bestaande regeling werd, blijkens de memorie van toelichting, nodig geacht omdat gebleken is dat de voor de gedeconcentreerde overheidsdiensten geldende "strakke overheidsregelen inzake financieel beheer, beleidsstructuur en personeelszaken niet afgestemd zijn op de culturele, dienstverlenende opdrachten die een cultureel centrum moet waarmaken", omdat door de gekozen beheersvorm de mogelijkheid wordt geopend om "beheersregels uit te werken waarbij rekening wordt gehouden met de specifieke werking en openingsuren van deze culturele centra" en omdat het personeel "flexibel (moet) zijn, gelet op het vele avond- en weekendwerk".

2.1. De overheid mag taken van algemeen belang die tot haar bevoegdheid behoren - op voorwaarde dat het niet gaat om essentiële overheidstaken - opdragen aan verenigingen zonder winstoogmerk die buiten haar toedoen om, op louter privé-initiatief (overeenkomstig de wet van 27 juni 1921 waarbij aan de verenigingen zonder winstgevend doel en aan

(1) In de memorie van toelichting wordt benadrukt dat de bedoelde culturele centra "sinds verschillende jaren een belangrijke rol (vervullen) ter ondersteuning van het culturele werk van de Vlamingen rond Brussel".

de instellingen van openbaar nut rechtspersoonlijkheid wordt verleend) zijn tot stand gekomen of tot stand worden gebracht, en die zij, met het oog op het vervullen van die opdrachten, erkent en subsidieert.

Het doel van de wet van 27 juni 1921 bestaat erin aan vrij optredende partijen de mogelijkheid te geven een vereniging met rechtspersoonlijkheid op te richten "welke niet nijverheids- of handelszaken drijft of welke niet tracht een stoffelijk voordeel aan haar leden te verschaffen" (artikel 1, tweede lid, van de wet).

De oprichtende partijen beschikken over een grote vrijheid om de samenstelling en de werking van de vereniging te bepalen. Zij stellen zelf de voorwaarden vast waaronder leden worden toegelaten en kunnen uittreden, hoe de beheerders worden benoemd en afgezet en welke hun bevoegdheden zijn, en hoe de vereniging wordt ontbonden. Van een administratief toezicht van de overheid is geen sprake : alleen de burgerlijke rechtbank kan op verzoek van een lid, van een belanghebbende derde of van het openbaar ministerie de ontbinding uitspreken. Ten slotte heeft elk lid het recht om uit de vereniging te treden.

De overheid is uiteraard gerechtigd om de voorwaarden te bepalen waaraan zulke verenigingen moeten voldoen om te kunnen worden erkend en gesubsidieerd met het oog op de uitvoering van de hun toevertrouwde taken van algemeen belang. Die erkennings- en subsidiëringsvoorwaarden mogen evenwel uitsluitend betrekking hebben op de uitvoering van die taken en op de aanwending van de subsidies. De sanctie

van de miskenning van die voorwaarden kan er derhalve alleen in bestaan, hetzij dat de erkenning wordt ingetrokken, hetzij dat de subsidiëring wordt stopgezet, hetzij nog dat eventueel de subsidies worden teruggevorderd die niet werden aangewend voor het doel waarvoor ze werden verleend. De erkennings- en subsidiëringsvoorwaarden mogen, meer bepaald, niet erop neerkomen dat, in strijd met essentiële bepalingen van de wet van 27 juni 1921, regels worden vastgesteld die op ingrijpende wijze het bestaan, de organisatie en de werking van de betrokken verenigingen raken of die op een algemene wijze een administratief toezicht op die verenigingen organiseren dat rechtens alleen toelaatbaar is ten aanzien van gedecentraliseerde overheidsdiensten.

Erkennings- en subsidiëringsregelen als hiervoren bedoeld, zijn overigens per definitie normatief van aard : ze moeten derhalve kunnen gelden voor alle (rechts)personen die aan de vastgestelde voorwaarden voldoen en mogen, meer bepaald, niet zijn geconcipieerd als geldend voor één enkele, met name genoemde vereniging.

Hoewel in het ontwerp formeel sprake is van erkenning (artikel 2) en van subsidiëring (artikel 7), vertoont de ontworpen regeling manifest niet de kenmerken van een erkennings- en subsidiëringsregeling als hiervoren omschreven.

Het ontwerp beperkt er zich in werkelijkheid niet toe aan op privé-initiatief, d.i. zonder overheidsinmenging, tot stand gekomen verenigingen zonder winstoogmerk de bedoelde taken van algemeen belang - een openbare dienst in

de functionele betekenis van die term - op te dragen. De ontworpen regeling komt er integendeel op neer dat van overheidswege een openbare dienst - in de organieke betekenis van die term - wordt opgericht.

Het ontworpen decreet bevat immers, onder het mom van erkenningsvoorwaarden, verscheidene dwingende bepalingen die niet bestaanbaar zijn met de principiële vrijheid van de oprichters van een vereniging zonder winstoogmerk om in de statuten een aantal essentiële aspecten van de vereniging te regelen. Het ontworpen decreet, dat slechts geldt voor één enkele vereniging, bepaalt inzonderheid de benaming van de op te richten vereniging, het omschrijft het doel ervan en regelt de samenstelling van de algemene vergadering en van de raad van beheer. De infrastructuur en de logistieke uitrusting van de bestaande culturele centra, waarvan het beheer het maatschappelijk doel is van de op te richten vereniging, blijven zoals voorheen eigendom van de Vlaamse Gemeenschap. Op de "intendance"-inkomsten na, worden de personeels-, uitrustings-, onderhouds-, werkings- en programmeringskosten, kortom alle kosten van de op te richten vereniging, volledig gefinancierd of gedragen door de Vlaamse Gemeenschap. Bovendien wordt het statutaire personeel dat thans in de bedoelde culturele centra werkzaam is, ter beschikking van de vereniging gesteld.

De Vlaamse Gemeenschap heeft dus de voorgenomen structuur volledig in de hand : de v.z.w. "De Rand" kan niet worden opgericht zonder het initiatief van de Vlaamse regering, zij kan geen beslissing nemen in de raad van beheer zonder de instemming van de regeringsvertegen-

woordigers en zij kan evenmin haar opdracht vervullen zonder het personeel en zonder de geldmiddelen van de Vlaamse Gemeenschap.

De v.z.w. "De Rand" moet dus wel degelijk worden aangemerkt als een openbare dienst opgericht door de Vlaamse Gemeenschap.

2.2. Aangenomen wordt dat de Gemeenschappen en de Gewesten, voor het oprichten van een openbare dienst, twee wegen uit kunnen : een publiekrechtelijke en een privaatrechtelijke.

2.2.1. Het publiekrechtelijk procédé bestaat erin dat toepassing wordt gemaakt van artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen. Luidens die bijzondere-wetsbepaling kunnen de Gemeenschappen en de Gewesten, in de aangelegenheden die tot hun bevoegdheid behoren, bij decreet, gedecentraliseerde diensten, instellingen en ondernemingen oprichten. Dat oprichtingsdecreet kan aan de voornoemde organismen rechtspersoonlijkheid toekennen en hun toelaten kapitaalsparticipaties te nemen. Onverminderd artikel 87, § 4, van de bijzondere wet regelt het hun oprichting, samenstelling, bevoegdheid, werking en toezicht.

In adviezen over ontwerpen van decreet die vergelijkbaar zijn met het thans voorgelegde ontwerp (1) heeft de Raad van State gewezen op de ruime mogelijkheden welke dat artikel 9 ter zake biedt. Bij de uitoefening van de door die bepaling toegekende bevoegdheid zijn de decreetgevers immers aan geen vooraf bestaande organisatievormen gebonden. Zij kunnen geval per geval de doelstelling van die openbare instellingen bepalen en de samenstelling van de bestuursorganen, de bevoegdheden, de werking, enz. ... ervan regelen. De enige beperkingen die ter zake uit artikel 9 voortvloeien zijn dat het oprichtingsdecreet het toezicht op de gedecentraliseerde dienst moet regelen (2), eensdeels, en dat bij het vaststellen van het administratief en geldelijk statuut van het personeel rekening moet worden gehouden met de algemene principes bedoeld in artikel 87, § 4, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, anderdeels.

-
- (1) Zie o.m. de adviezen L. 22.660/1/V van 28 juli 1993 en L. 22.929/8 van 23 november 1993 over voorontwerpen die geleid hebben tot het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 1 juni 1994 betreffende de erkenning en de subsidiëring van de vereniging zonder winstgevend doel Algemene Dienst voor jeugdtoerisme en betreffende de overdracht van het beheer en de exploitatie van jeugdinfrastructuren aan die vereniging, St. Vl. R., 1993-94, nr. 478-1, pp. 25 en 35.
- (2) Het administratief toezicht vormt immers een wezenskenmerk van de gedecentraliseerde overheidsdienst.

Ook met betrekking tot het thans voorliggende ontwerp kan worden vastgesteld dat de essentiële bedoeling van de stellers ervan - het overdragen van het beheer van culturele centra in de rand van Brussel aan een van de Vlaamse Gemeenschap afgescheiden rechtspersoon - bereikt kan worden door toepassing te maken van het voornoemde artikel 9 : in plaats van te voorzien in een regeling krachtens welke de Vlaamse regering een v.z.w. kan oprichten (niet : erkennen en subsidiëren - zie hiervoren 2.1) met het oog op het beheer van de bedoelde culturele centra, zou dan een openbare instelling sui generis worden opgericht die met dat beheer wordt belast. Niets staat eraan in de weg dat in de bestuursorganen van die instelling privé-personen zouden worden opgenomen. Wel zou, zoals hiervoren werd opgemerkt, moeten worden voorzien in de mogelijkheid voor de toezichthoudende overheid (de Vlaamse regering) om de beslissingen van die instelling te vernietigen wanneer ze de wet zouden schenden of het algemeen belang zouden schaden. Bovendien zou het administratief en het geldelijk statuut van het personeel in overeenstemming moeten zijn met de algemene principes bedoeld in artikel 87, § 4, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980.

2.2.2. In de rechtsleer (1) en in verscheidene adviezen van de afdeling wetgeving (2) is principieel aanvaard dat publiekrechtelijke rechtspersonen - ook de Gemeenschappen en de Gewesten - een vereniging zonder winstoogmerk kunnen oprichten of tot zulke vereniging kunnen toetreden, zij het dat daarbij de essentiële bepalingen van de wet van 27 juni 1921 moeten worden in acht genomen. Daaruit volgt dat er voor de Gemeenschappen en de Gewesten, naast het publiekrechtelijke procédé van artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, nog een privaatrechtelijke techniek is om gedecentraliseerde diensten op te richten (3).

Het opteren voor de privaatrechtelijke techniek van de vereniging zonder winstoogmerk heeft o.m. tot gevolg dat het vervullen van de verenigingsopdracht - welke per hypothese op een overheidstaak zal betrekking hebben - en de

-
- (1) Zie onder meer LEWALLE, P., "Les A.S.B.L., moyen d'action des pouvoirs publics ?", in *Les A.S.B.L. Evaluation critique d'un succès*, Gent, E. Story-Scientia, 1985, 249 e.v.; COECKELBERGH, D., "Bijzondere categorieën van betrokkenen bij een V.Z.W.", *Zonder Winstoogmerk*, 1989, 35 e.v.; D'HOOGHE, D., "De mogelijkheid voor openbare besturen om beleidsovereenkomsten te sluiten en deel te nemen aan de oprichting van rechtspersonen", *Tijdschrift voor Gemeenterecht*, 1995, 75 e.v.
- (2) Wat de Vlaamse Gemeenschap betreft, inzonderheid het advies L. 22.819/1 van 7 oktober 1993 over een voorontwerp van decreet "tot regularisatie van de toetreding van de Vlaamse regering tot verenigingen zonder winstoogmerk".
- (3) D'HOOGHE stelt uitdrukkelijk dat de mogelijkheid welke artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 biedt om bij decreet instellingen met rechtspersoonlijkheid op te richten, geen afbreuk doet aan de algemene mogelijkheid voor publiekrechtelijke rechtspersonen om rechtspersonen op te richten op basis van het bestaande - federale - recht (o.c., p. 95, nr. 53).

besteding van de overheidsgelden welke via de subsidiëring aan de vereniging worden overgemaakt, grotendeels onttrokken worden aan de rechtstreekse parlementaire controle van de Vlaamse Raad. Zoals hiervoren reeds werd opgemerkt, laat de meergenoemde wet van 27 juni 1921 bovendien geen ruimte voor een sluitend administratief toezicht van de overheid op de betrokken vereniging.

Mede om die redenen geldt als principe dat de bevoegdheden welke aan een v.z.w. worden opgedragen, geen betrekking mogen hebben op essentiële overheidsfuncties, en dat de overheid evenmin op een onbepaalde en algemene wijze afstand mag doen van haar bevoegdheden, inzonderheid in de mate dat die bevoegdheden beleidskeuzen impliceren. Wat de in het ontwerp bedoelde bevoegdheden betreft, rijst er, naar het oordeel van de Raad van State, op dat punt in abstracto (1) geen probleem. Het beheren van culturele infrastructuur en het organiseren en ondersteunen van culturele activiteiten zijn integendeel aangelegenheden die zich bij uitstek lenen tot medebeheer van de betrokken gebruikers, en zelfs tot zelfbestuur door die gebruikers (2).

Wanneer het ontwerp zou worden omgevormd tot een regeling waarbij de Vlaamse regering wordt gemachtigd om de

-
- (1) Het komt evenwel uiteindelijk aan de decreetgever toe om, rekening houdend met de specifieke gegevens van dit dossier, te oordelen of de bedoelde bevoegdheden al dan niet als "essentiële" overheidstaken moeten worden aangemerkt.
 - (2) Zie artikel 9, b) en c), van de wet van 16 juli 1973 waarbij de bescherming van de ideologische en filosofische strekkingen gewaarborgd wordt.

v.z.w. "De Rand" mede op te richten - in plaats van een regeling tot erkenning van een op privé-initiatief opgerichte vereniging -, vervallen grotendeels de bezwaren die hiervoren sub 2.1 werden opgeworpen in verband met de schending van de vrijheid van vereniging gehuldigd in de wet van 27 juni 1921. De erkenningsvoorwaarden waarvan sub 2.1 werd vastgesteld dat ze als zodanig niet bestaanbaar zijn met de essentiële bepalingen van die wet, kunnen dan immers worden opgelegd als voorwaarden waaronder de Vlaamse regering kan meewerken aan de oprichting van de v.z.w. en kunnen dan niet langer worden aangemerkt als een ongeoorloofde inmenging van de overheid in de bevoegdheden van de oprichters van de vereniging.

Het ontwerp bevat evenwel nog één bepaling die niet te verzoenen is met de voorschriften van de wet van 27 juni 1921. Het gaat om artikel 2, 1°, e), in zoverre dit voorziet in een goedkeuring door de minister tot wiens bevoegdheid de cultuur behoort van het huurreglement dat de v.z.w. "De Rand" moet opstellen. Zoals herhaaldelijk werd gesteld, is het de overheid ontzegd een administratief toezicht te organiseren op een vereniging zonder winstoogmerk. De bedoelde bepaling dient dan ook geschrapt te worden (1).

-
- (1) Hetzelfde bezwaar geldt niet ten aanzien van de bepalingen van het ontwerp waarbij wordt voorzien in een interne controle (de verplichte aanwijzing van een beëdigd bedrijfsrevisor - artikel 2, 4°) of waarbij aan de vereniging wordt opgelegd met de Vlaamse Gemeenschap een overeenkomst te sluiten, waarin o.m. de voorwaarden inzake het beheer en het toezicht hierop bepaald zullen worden (artikel 3, § 2).
Geen van die voorwaarden is onverenigbaar met de bepalingen van de wet van 27 juni 1921.

3. De conclusie uit wat voorafgaat moet dan ook zijn dat de ontworpen regeling zal moeten worden omgewerkt, hetzij tot regeling waarbij met toepassing van artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 een openbare instelling wordt opgericht, hetzij tot een regeling die de Vlaamse regering machtigt om onder nader bepaalde voorwaarden de v.z.w. "De Rand" mede op te richten. De hierna volgende bijzondere opmerkingen worden gemaakt ervan uitgaande dat de stellers van het ontwerp zullen opteren voor die laatste mogelijkheid en dat zij het ontwerp dienovereenkomstig zullen aanpassen.

BIJZONDERE OPMERKINGEN.

Artikel 2.

1. Het teken "§ 1" moet geschrapt worden.

2. Men schrappe in 1°, a), de woorden "overeenkomstig de voorwaarden van de overeenkomst, bedoeld in artikel 3 § 2 van dit decreet". Aangezien het doel bij de oprichting in de statuten wordt ingeschreven, is het immers niet mogelijk om op dat ogenblik reeds te verwijzen naar een overeenkomst die de vereniging nog moet sluiten.

De bepaling sub 1°, a), zou dienvolgens als volgt herschreven kunnen worden :

"a) de infrastructuur en de logistieke uitrusting van de bedoelde culturele centra te beheren, overeenkomstig de bepalingen van dit decreet;".

3. In 1°, b), vervange men de woorden "de doelstellingen verwezenlijken" door "de doelstellingen nastreven", om de tekst te doen aansluiten bij de terminologie van artikel 4 van het decreet van 24 juli 1991.

4. De bepaling sub 1°, c), hoort niet thuis in een opsomming van de doelstellingen van een vereniging. Zij kan best in een afzonderlijk artikel opgenomen worden.

5. Dezelfde opmerking geldt voor de bepaling sub 1°, e).

In zoverre die bepaling voorziet in een goedkeuringstoezicht van de Vlaamse minister bevoegd voor cultuur, wordt bovendien verwezen naar de algemene opmerking 2.2.2.

Artikel 3.

1. In paragraaf 1 van dit artikel kunnen de woorden "het C.C.V.G." telkens geschrapt worden, indien in de inleidende zin het woord "infrastructuren" vervangen wordt door de woorden "culturele centra van de Vlaamse Gemeenschap".

2. Luidens paragraaf 2 heeft de tussen de Vlaamse Gemeenschap en de v.z.w. te sluiten overeenkomst, onder meer betrekking op "de financiële tegemoetkoming van de Vlaamse Gemeenschap". Het is niet duidelijk hoe die bepaling zich verhoudt tot die van artikel 7 van het ontwerp waarin uitdrukkelijk wordt bepaald waaruit de bedoelde financiële tegemoetkoming zal bestaan.

Artikel 4.

1. De bij dit artikel bepaalde opdracht van de vijf in het ontwerp bedoelde culturele centra van de Vlaamse Gemeenschap verschilt van die welke, ten aanzien van erkende culturele centra, is bepaald in artikel 4 van het decreet van 24 juli 1991 betreffende de erkenning en subsidiëring van de nederlandstalige culturele centra die het culturele leven in de Vlaamse Gemeenschap bevorderen.

Bij gebreke van inzicht in de feitelijke gegevens is het de Raad van State niet mogelijk zich uit te spreken over de vraag of er voor dit verschil in behandeling een objectieve en redelijke verantwoording bestaat.

2. In artikel 4, c), is er sprake van "verenigingen en instellingen van de Vlaamse Gemeenschap".

Met het woord "instellingen" wordt, volgens de verklaring van de gemachtigde ambtenaar, aan vormingsinstellingen gedacht. De "verenigingen en instellingen"

verwijzen derhalve naar de gebruikers, in de zin van de Cultuурpactwet van 16 juli 1973. Omdat die woorden hier niet in hun gebruikelijke betekenis worden gehanteerd, kunnen ze beter vervangen worden door het woord "organisaties".

Artikel 5.

Men vervange het woord "voorgesteld" door de volgende woorden : "waarvan de leden worden voorgedragen".

Het spreekt vanzelf dat het de vereniging is, die de bedoelde leden aanwijst, en dat de vereniging desgevallend de nadere regels daartoe kan bepalen.

Artikel 6.

1. Volgens paragraaf 1 wordt de infrastructuur, "overeenkomstig artikel 5 van de wet van 16 juli 1973 waarbij de bescherming van de ideologische en filosofische strekkingen gewaarborgd wordt", ter beschikking van de v.z.w. "De Rand" gesteld.

De verwijzing naar artikel 5 van de Cultuурpactwet lijkt niet op haar plaats te zijn. Die bepaling heeft immers slechts betrekking op instellingen "met een ideologische en filosofische strekking". Gelet op het monopolie van de v.z.w. "De Rand" en op de betrokkenheid van de overheid bij haar werking, zal "De Rand" daarentegen

onderworpen zijn aan de voor de overheid geldende verplichting tot neutraliteit en benuttigingsgelijkheid.

De bedoelde verwijzing dient dus geschrapt te worden.

2. De bepaling van paragraaf 2, die voorziet in een verdeling van de onderhoudskosten "naar analogie van de huurwetgeving", is onduidelijk geformuleerd. De Raad van State geeft het volgende tekstvoorstel in overweging :

"De v.z.w. "De Rand" neemt de herstellingen en het onderhoud van de door de Vlaamse Gemeenschap ter beschikking gestelde infrastructuur ten laste, in zoverre de kosten daarvan ten laste vallen van een huurder van onroerende goederen, in de zin van het Burgerlijk Wetboek. De Vlaamse Gemeenschap staat in voor de overige herstellingen en voor het overige onderhoud".

Deze bepaling kan overigens beter als een paragraaf 3 aan artikel 3 van het ontwerp toegevoegd worden.

Artikel 7.

1. Met betrekking tot de financieringsregeling bepaald in a), moet erop gewezen worden dat de Cultuurpactwet vereist dat het decreet moet bepalen

"dat de financiële tegemoetkoming ... gelijktijdig omvat :

- de subsidiëring van een kern van personeelsleden;
- de jaarlijkse toekenning van een basistoelage voor de werking;
- de subsidiëring op grond van werkelijk gepresteerde activiteiten" (artikel 11 van de wet van 16 juli 1973).

De in het ontwerp opgenomen regeling is te summier om aan dit vereiste te voldoen.

2. De bepaling van de ontworpen littera b) wordt beter opgenomen in een afzonderlijk artikel. In tegenstelling tot de jaarlijkse subsidie bepaald in littera a), gaat het immers om de eenmalige overdracht van een saldo. De gemachtigde ambtenaar is het hiermee eens.

Die bepaling zou als volgt geredigeerd kunnen worden :

"Het saldo van de intendancerekeningen van de culturele centra wordt, na vereffening van de bestaande schulden en vorderingen op datum van de beheersoverdracht, overgedragen aan de v.z.w. "De Rand"".

Artikel 8.

1. Dit artikel machtigt de Vlaamse regering om ambtenaren met hun instemming ter beschikking te stellen van de v.z.w. "De Rand".

De mogelijkheid om een ambtenaar van de Vlaamse Gemeenschap verlof te verlenen, voor de uitvoering van een opdracht van algemeen belang, maakt reeds deel uit van het Vlaams ambtenarenstatuut (artikelen XI 67 en volgende van het besluit van de Vlaamse regering van 24 november 1993 houdende organisatie van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap en de regeling van de rechtspositie van het personeel). Uit de desbetreffende bepalingen blijkt overigens ook reeds dat de betrokken ambtenaar met de terbeschikkingstelling moet instemmen, en dat de terbeschikkingstelling zijn administratieve en geldelijke toestand niet wijzigt.

Het staat niet aan de decreetgever om zich te mengen in de regeling van de rechtspositie van het personeel van de diensten van de regering (artikel 87 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen). Behalve indien eraan getwijfeld zou kunnen worden dat een terbeschikkingstelling aan de v.z.w. "De Rand" beschouwd kan worden als een "verlof voor opdracht van algemeen belang", is het dan ook beter de bepaling van artikel 8 uit het ontwerp weg te laten.

2. Het ontwerp bevat geen bepaling in verband met het contractueel personeel dat thans tewerkgesteld is bij de vijf betrokken culturele centra. Uit de memorie van toelichting blijkt dat die personeelsleden "direct door de v.z.w. in dienst genomen" zouden worden.

De Raad van State merkt op dat de werkgever, te dezen de Vlaamse Gemeenschap, niet eenzijdig kan beslissen tot overdracht van de verplichtingen uit een arbeidsovereenkomst. Opdat de bedoeling van de stellers van het ontwerp verwezenlijkt zou kunnen worden, zou een bepaling die zulks mogelijk maakt in het ontwerp opgenomen moeten worden.

Die bepaling zou desgevallend ook een regeling kunnen inhouden in verband met het behoud van de administratieve en geldelijke voordelen die de betrokkenen thans, als werknemers van de Vlaamse Gemeenschap, genieten.

Artikel 9.

Dit artikel strekt tot de opheffing van de besluiten van de Vlaamse regering houdende oprichting van de vijf betrokken culturele centra.

Er zou een leemte in de regelgeving ontstaan, indien die opheffingsbepaling tezamen met de overige bepalingen van het ontworpen decreet in werking zou treden. De opheffing van de genoemde besluiten kan integendeel pas plaatsvinden nadat een vereniging zonder winstoogmerk "De Rand" is opgericht, meer bepaald op het ogenblik dat het beheer van de culturele centra effectief aan "De Rand" is overgedragen.

Om hieraan tegemoet te komen, zou het ontworpen decreet het aan de regering kunnen overlaten om de datum van inwerkingtreding van het ontworpen artikel 8 te bepalen, waarbij de regering er dan zou moeten op toezien dat die datum samenvalt met de datum van de overdracht van het beheer.

Een nog eenvoudiger oplossing bestaat erin artikel 8 zonder meer uit het ontwerp weg te laten. De regering kan dan, op het gepaste ogenblik, zelf het initiatief nemen om de vijf besluiten op te heffen. Die werkwijze zou bovendien het voordeel hebben dat zij strookt met het beginsel dat de bevoegdheid tot opheffen behoort aan de overheid die de op te heffen bepalingen heeft uitgevaardigd.

Artikel 10.

Gelet op de datum waarop het voorliggende advies wordt uitgebracht, dient deze bepaling te worden aangepast.

De kamer was samengesteld uit

de Heren :	W. DEROOVER,	kamervoorzitter,
	D. VERBIEST,	staatsraden,
	P. LEMMENS,	
	J. GIJSSELS,	assessoren van de
	A. ALEN,	afdeling wetgeving,
Mevrouw :	F. LIEVENS,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. G. VAN HAEGENDOREN, auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld en toegelicht door de H. J. CLEMENT, adjunct-referendaris.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

F. LIEVENS.

W. DEROOVER.

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Cultuur, Gezin en Welzijn ;

Na beraadslaging,

BESLUIT :

De Vlaamse minister van Cultuur, Gezin en Welzijn is ermee belast, in naam van de Vlaamse regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt :

Artikel 1

Dit decreet regelt een aangelegenheid, bedoeld in artikel 127 van de Grondwet.

Artikel 2

§ 1. De Vlaamse regering wordt gemachtigd, om onder de in § 2 van dit artikel bepaalde voorwaarden, mee te werken aan de oprichting van een v.z.w. "de Rand", met het oog op het ondersteunen van het Nederlandstalige karakter van de Vlaamse rand rond Brussel.

§ 2. 1° de v.z.w. "de Rand" moet als doelstelling hebben :

a) te fungeren als documentatie- en informatiecentrum met een beperkte ombudsfunctie ;

b) ondersteuning te verlenen aan alle mogelijke sociaal-culturele en educatieve samenwerkingsverbanden ;

c) op verzoek ondersteuning te verlenen m.b.t. de aangelegenheden bedoeld in artikel 4, 1° tot en met 17° van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen ;

d) de Vlaamse belangen in de regio te behartigen ;

e) de integratie van anderstaligen te bevorderen ;

f) de culturele en andere infrastructuur, opgesomd in artikel 3 van dit decreet als gemeenschapscentra te beheeren, overeenkomstig de bepalingen van dit decreet.

2° De beheersorganen van de v.z.w. moeten worden samengesteld op basis van artikel 9, c van de wet van 16 juli 1973 waarbij de bescherming van de ideologische en filosofische strekkingen gewaarborgd wordt.

3° De v.z.w. "de Rand" moet een beëdigd bedrijfsrevisor aanstellen, die haar financiële toestand, haar jaarrekening en de regelmatigheid van haar financiële verrichtingen controleert.

Artikel 3

§ 1. De Vlaamse regering wordt gemachtigd om aan de v.z.w. "de Rand" het beheer over te dragen van de volgende culturele infrastructuren, verder gemeenschapscentra te noemen :

1° "De Zandloper", Kaasmarkt 75, 1780 WEMMEL ;

2° "De Bosuil", Witherendreef 1, 3090 JEZUS-EIK ;

3° "De Moelie", St. Sebastiaanstraat 14, 1630 LINKEBEEK ;

4° "De Lijsterbes", Lijsterbessenbomenlaan 6, 1950 KRAAINEM ;

5° "De Kam", Beekstraat 172, 1970 WEZEMBEEK-OPPEM.

6° "De Boesdaelhoeve", Hoevestraat 67, 1640 SINT-GENESIUS-RODE binnen de perken van een overeenkomst af te sluiten tussen de Vlaamse Gemeenschap en de Autonome Raad voor het Gemeenschapsonderwijs en/of de Erasmushogeschool Brussel.

§ 2. De Vlaamse regering wordt tevens gemachtigd eventueel het beheer van bijkomende infrastructuur aan de v.z.w. "De Rand" over te dragen.

§ 3. Er wordt tussen de Vlaamse Gemeenschap en de v.z.w. "de Rand" een overeenkomst gesloten, waarin onder meer de financiële tegemoetkoming vermeld in artikel 7 van dit decreet, de voorwaarden betreffende het beheer, het toezicht en de werking worden bepaald.

§ 4. De v.z.w. "de Rand" neemt de herstellingen en het onderhoud van de door de Vlaamse Gemeenschap ter beschikking gestelde infrastructuur voor haar rekening, in zoverre de kosten daarvan ten laste komen van een huurder van onroerende goederen, in de zin van het Burgerlijk Wetboek. De Vlaamse Gemeenschap zorgt voor de overige herstellingen en voor het overige onderhoud.

Artikel 4

De gemeenschapscentra hebben als opdracht:

a) het ter beschikking stellen van de infrastructuur voor de plaatselijke, Nederlandstalige, sociaal-culturele organisaties en inwoners van de Vlaamse rand rond Brussel ;

b) het streven naar een intense samenwerking met de plaatselijke, Nederlandstalige, sociaal-culturele organisaties en het organiseren van een culturele programmering, aangepast aan de plaatselijke behoeften ;

c) het schenken van bijzondere aandacht aan de jeugd door zowel receptieve activiteiten als samenwerkingsverbanden te stimuleren, alsmede het verzorgen van een aangepaste schoolprogrammering ;

d) het organiseren van activiteiten ter bevordering van de integratie van anderstaligen ;

e) het bijdragen tot het verwezenlijken van de doelstellingen van de v.z.w.

Artikel 5

§ 1. Om de opdracht te verwezenlijken, bepaald in artikel 4 van dit decreet, wordt er voor ieder gemeenschapscentrum

een programmeringscommissie opgericht, waarvan de leden worden voorgedragen door de raden voor cultuurbeleid, die representatief zijn voor het Nederlandstalige culturele werk binnen de gemeenten, opgesomd in artikel 3.

§ 2. De programmeringscommissie vervult haar opdracht op basis van een huishoudelijk reglement en binnen de krachtlijnen en de financiële grenzen, bepaald door de v.z.w. "de Rand".

Artikel 6

De infrastructuur, nodig voor de uitoefening van de beheersopdracht, wordt slechts ter beschikking gesteld van de v.z.w. "de Rand" tot wederopzegging, zonder dat hieruit schadeloosstelling jegens de Vlaamse Gemeenschap kan worden geëist.

Artikel 7

§ 1. De financiële tegemoetkoming van de Vlaamse Gemeenschap in de algemene werking en de beheersopdracht van de v.z.w. "de Rand" omvat een jaarlijkse subsidie nominatim opgenomen in de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap, rekening houdend met de bepalingen van artikel 11 van de wet van 16 juli 1973 waarbij de bescherming van de ideologische en filosofische strekkingen gewaarborgd wordt.

§ 2. De subsidie wordt vanaf 1 januari 1997 gekoppeld aan de schommelingen van het indexcijfer van de consumptieprijzen volgens de wet van 2 augustus 1971 houdende inrichting van een stelsel waarbij de wedden, lonen, pensioenen, toelagen en tegemoetkomingen ten laste van de openbare schatkist, sommige sociale uitkeringen, de bezoldigingsgrenzen waarmee rekening dient gehouden bij de berekening van sommige bedragen van de sociale zekerheid der arbeiders, alsmede de verplichtingen op sociaal gebied opgelegd aan de zelfstandigen, aan het indexcijfer van de consumptieprijzen is gekoppeld.

Artikel 8

Het eventuele batig saldo van de intendancerekeningen van de culturele centra van de Vlaamse Gemeenschap wordt, na vereffening van de bestaande schulden en vorderingen, op datum van de beheersoverdracht, overgedragen aan de v.z.w. "de Rand".

Artikel 9

§ 1. De Vlaamse regering kan het statutaire personeel dat aan de in artikel 3, § 1 van dit decreet bedoelde infrastructuur verbonden is op datum van de effectieve beheersoverdracht ter beschikking stellen van de v.z.w. "De Rand", overeenkomstig de artikelen XI 67 en volgende van het besluit van de Vlaamse regering van 24 november 1993 houdende organisatie van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap en de regeling van de rechtspositie van het personeel, voorzover de betrokken personeelsleden hiermee instemmen. Deze terbeschikkingstelling wijzigt de administratieve en geldelijke toestand van de betrokken personeelsleden niet.

§ 2. De v.z.w. "de Rand" kan het contractuele personeel van de Vlaamse Gemeenschap dat aan de in artikel 3, § 1 van dit decreet bedoelde culturele infrastructuur verbonden is

op datum van de effectieve beheersoverdracht van de centra, overnemen met behoud van de administratieve en geldelijke voordelen die de betrokkenen op het ogenblik van de inwerkingtreding van dit decreet als werknemers van de Vlaamse Gemeenschap genieten.

Artikel 10

Dit decreet treedt in werking op 1 januari 1997 met uitzondering van artikel 2 dat in werking treedt de dag waarop het decreet in het Belgisch Staatsblad wordt bekendgemaakt.

Brussel, 4 juli 1996.

De minister-president van de Vlaamse regering,

Luc VAN DEN BRANDE

*De Vlaamse minister van Cultuur,
Gezin en Welzijn,*

Luc MARTENS

*De Vlaamse minister van Onderwijs
en Ambtenarenzaken,*

Luc VAN DEN BOSSCHE
